

Robert Louis Stevenson
TREASURE ISLAND

Editor Aldo Press, București

© by Aldo Press

Toate drepturile pentru această versiune aparțin Aldo Press

Informații, comenzi ramburs, comenzi
pentru editare și tipărire de cărți și broșuri
OP 76, CP 161, București, 062590
Tel./Fax 4341750;
Email aldopress1@xnet.ro
www.aldopress.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Stevenson, Robert Louis

Comoara din Insulă / Robert Louis Stevenson,
trad. Manuela Stan - București, Aldo Press 2005
ISBN 973-701-055-8
I. Stan, Manuela (trad.)

821.111-311.3=135.1

978-973-701-302-6 - EPUB
978-973-701-303-3 - PDF

Timbrul literar în valoare de 2% se adaugă la prețul de vânzare și se varsă de către difuzor la fondurile literare, conform legii.

Robert Louis Stevenson

doseș desigur tot munca la manele cabestanului?
Începu să cante verșe quare marinăresc pe care
avea să împărtășească cu ei.

Robert Louis Stevenson

Iubi în usă cu un băt, aidomă îndemânatului de care se
chiar înmarinări la tunulele lui Coriolan, și când tatăl meu
adună, el îl ceră pe un leu grădian un pahar cu rom. Îndată
că e servit, îl bău încreză, că omul ce se priopește
de tunul sănios îl firmează. Moi doar să colțești și crășme-
ște apăzătă, să te întreținăți!

COMOARA DIN INSULĂ

ALDO PRESS

C U P R I N S

PARTEA ÎNTÂI – BĂTRÂNUL PIRAT

Capitolul 1 – Bătrânul lup de mare la „Amiral Benbow”	5
Capitolul 2 – Câine Negru apare și dispare	12
Capitolul 3 – Semnul negru	19
Capitolul 4 – Lada căpitanului	26
Capitolul 5 – Sfârșitul orbului	32
Capitolul 6 – Hartile căpitanului	38

PARTEA A DOUA – BUCĂTARUL VASULUI

Capitolul 7 – Plec la Bristol	45
Capitolul 8 – Firma „La Ochean”	52
Capitolul 9 – Pulbere și arme	58
Capitolul 10 – Călătorie	64
Capitolul 11 – Ce-am auzit din butoiul cu mere	70
Capitolul 12 – Sfat de război	77

PARTEA A TREIA – AVENTURA MEA PE INSULĂ

Capitolul 13 – Cum mi-am început aventura pe insulă	83
Capitolul 14 – Prima lovitură	89
Capitolul 15 – Ormul din insulă	95

PARTEA A PATRA – ÎNTĂRITURA

Capitolul 16 – Doctorul povestește cum a fost părăsit vasul	102
Capitolul 17 – Urmarea povestirii doctorului, ultimul drum al bărcii	108
Capitolul 18 – Urmarea povestirii doctorului, sfârșitul primei zile de upță	113
Capitolul 19 – Jim Hawkins reia povestirea. Garnizoana din Întăritură	118
Capitolul 20 – Solia lui Silver	125
Capitolul 21 – Atacul	131

PARTEA A CINCEA – AVENTURA MEA PE MARE

Capitolul 22 – Cum a început aventura mea pe mare	138
Capitolul 23 – Refluxul	145
Capitolul 24 – Călătoria cu ciobaca	150
Capitolul 25 – Am dat jos stindardul piratilor	156
Capitolul 26 – Israel Hands	162
Capitolul 27 – „Condores”	171

PARTEA A ȘASEA – CĂPITANUL SILVER

Capitolul 28 – În tabăra dușmanilor	178
Capitolul 29 – Iarăși semnul negru	187
Capitolul 30 – Pe cuvânt de cinste	194
Capitolul 31 – Goana după comoară. Indicațiile lui Flínt	201
Capitolul 32 – Goana după comoară. Glasul din pădure	209
Capitolul 33 – Prăbușirea unei căpetenii	216
Capitolul 34 – ...și cel din urmă	223

PARTEA ÎNTÂI

BĂTRÂNUL PIRAT

Capitolul 1

BĂTRÂNUL LUP DE MARE LA AMIRAL BENBOW

Squire¹ Trelawney, doctorul Livesey și alții câțiva domni mi-au cerut să aștern pe hârtie, cu de-amănuntul, tot ce știu despre Insula Comorilor și să nu las nimic la o parte, în afara de poziția sa geografică, deoarece se mai află acolo o comoară care n-a fost încă ridicată; ca atare, iau condeiul în anul măntuirii 17... și mă întorc cu gândul la vremea când tatăl meu ținea hanul „Amiral Benbow” și când bătrânul marinier cu față smeadă și brăzdată de o tăietură de sabie s-a adăpostit sub acoperământul nostru.

Mi-l aduc aminte de parcă ar fi fost ieri; a sosit călcând apăsat, la ușa hanului, urmat de un om care îi ducea cu fărul într-o roabă; bătrânul era oacheș, înalt, voivnic și greoi; coada peruciții năclăită de catran îi atârna peste gulerul slinos al hainei sale albastre; avea mâinile noduroase, pline de crestături, cu unghii negre și rupte; o tăietură de sabie îi brăzda obrazul cu o dungă urâtă, vânătă-alburie. Parcă-l văd; fluierând încetișor, își luncă privirea de-a lungul golfului, apoi, cu glasul său bătrân, ascuțit și tremurător, pe care-l

dogise desigur tot muncind la manelele cabestanului², începu să cânte vechiul cântec marinăresc pe care avea să-l repete de atâtea ori după aceea:

Cinșpe înși pe lada lui,
Io-ho-ho !
Și o sticlă de rachiu...

Izbi în ușă cu un băț, aidoma îndesătorului de care se slujesc marinarii la tunurile de pe corabie, și când tatăl meu apăru, el îi ceru pe un ton grosolan un pahar cu rom. Îndată ce fu servit, îl bău tacticos, ca omul ce se pricepe, gustându-i aroma și plimbându-și în același timp privirea de la țarmul stâncos la firma noastră.

— Mișto golf – spuse într-un sfârșit – dar și crâșma-i frumos aşezată. Mușterii mulți, jupâne ?

Tatăl meu îi răspunse că din păcate avea foarte puțini mușterii.

— Strașnic ! Aici îmi arunc ancora ! relua el. Fă-te-ncoa' ! îi strigă omului ce împingea roaba; acostează și debarcă lada. Am să stau pe-aici o bucată de vreme – continuă el – nu-s mofturos: băutură, slănină și ouă. Mai mult nu-mi trebuie... și limba aceea de pământ, de pe care se văd corăbiile ce trec... Cum să-mi spui ? Spune-mi „căpitane”. Mda ! știu ce te roade... poftim... și azvârli pe pragul ușii trei sau patru monede de aur. Când se isprăvesc, vîi iar la mine ! zise el, semet ca un căpitan de fregată.

Într-adevăr, deși hainele îi erau jerpelite și vorba grosolană, nu aducea a marinier de rând; mai curând părea să fie un comandant sau un secund deprins să fie ascultat ori să lovească. Omul cu roaba ne-a istorisit că în dimineață aceea călătorul nostru coborâse din diligență în fața hanului „Royal George”; s-a interesat acolo de ospătăriile de pe coastă și, auzind lucruri bune, pare-se, despre hanul nostru, afănd de asemenea că nu-i aşezat la drumul mare, l-a ales

¹ Moșier, cu titlul de cavaler (n.t.).

² Mecanism cu ajutorul căruia se ridică și deplasează încărcătura pe vase (n.r.)

pe acesta dintre toate. Astă-i tot ce am putut afla despre oaspetele nostru.

Era un om tăcut din fire. Hoinărea toată ziua în jurul golfului sau se călăra pe stâncile țărmului, înarmat cu o lunetă de alamă; în fiecare seară se cuibărea într-un colț al sălii, lângă foc, și bea vârtos rom cu apă. De cele mai multe ori, când îi spunea cineva vreo vorbă, nu răspundea nimic; îl repezea însă cu o privire furioasă și pufnea pe nas ca o concă¹ marină în care năierii suflă pe vreme de ceată; și noi, și cei care veneau la han, ne-am obișnuit curând să-l lăsăm în plata domnului. Zilnic, când se întorcea de la plimbare, întreba dacă n-au trecut cumva marinari pe drum. La început credeam că întrebarea asta pornea din dorința de-a întâlni derbedei de teapa lui; cu timpul însă ne-am dat seama că, dimpotrivă, se ferea de dânsii. Când se întâmpla ca vreun marină, trecând de-a lungul coastei, în drum spre Bristol, să poposească la „Amiral Benbow”, căpitanul, înainte de a intra în sală, îl cerceta cu de-amănuntul prin perdea de la ferestra ușii și, cât timp se afla străinul acolo, stătea mut ca un pește. Pentru mine unul, purtarea lui nu era o taină, deoarece, într-o oarecare privință, eram părtaş la neliniștile lui; într-o zi m-a luat deoparte și mi-a făgăduit că-mi dă la fiecare început de lună o băncuță de patru peni dacă „am să stau de veghe”, vestindu-l numai decât ce voi zări „un marină cu un singur picior”. De atunci, de fiecare dată când se împlinea sorocul și-i ceream băncuța făgăduită, căpitanul pufnea și rămânea cu ochii fixați în podea; înainte de a trece săptămâna însă, eram sigur că o să se îmbuneze și o să-mi aducă pitacul, amintindu-mi porunca privitoare la „marinăru cu un singur picior”.

Nu e nevoie să mai spun că marinăru acela olog mă urmărea și în somn. În noptile vijelioase, când vântul zgâltăia

pereții casei și când talazurile se spărgeau mugind de-a lungul golfului, năpustindu-se peste stâncile țărmului, îl vedeam ivindu-se în mii de plăsmuiră și cu o mie de înfățișări diaforești. Ba avea piciorul retezat de la genunchi, ba din sold: uneori era un fel de dihanie cu un singur picior crescut din mijlocul trunchiului. În sfârșit, în visele mele cele mai cumplite îl vedeam alergând șontâc-șontâc, fugăindu-mă peste gardurile de mărăcini, peste șanțuri. Pe scurt, măcar pentru aceste însăjumătoare arătări îmi meritam cu prisosință bănuțul.

Dar spaima ce mi-o insufla afurisitul marinăru schilod nu se asemuia nici pe departe cu groaza ce-o vâra căpitanul în sufletele celor din jur. Erau nopți când turna în el mai multă băutură decât putea suporta; uneori stătea la masă fără să bage pe nimeni în seamă, lăsând vechile, nerușinante și fioroasele lui cântece marinărești; alteleori poruncea să se aducă băutură pentru toată lumea și-i silea pe toți să-i asculte, dârdâind, bazaconile, ori să reia, în cor, „cântecele” sale. De multe ori auzeam cutremurându-se casa de „io-ho-ho și o sticlă de rachiu”. Cuprinși parcă de frica morții, mușterii se înghesuiau unul într-altul, cântând fiecare cât mai tare ca să scape de brutuieli. Căci atunci când îl apucau pandalile, își ieșea cu totul din minti: izbea cu pumnul în masă ca toată lumea să amuțească; sau îl năpădea o mânie nemaipomenită pentru că i-s-a pus o întrebare, ori fiindcă nu i se luau în seamă balivernele. Nu dădea voie nimănui să plece acasă, până când el, trăsnit de băutură, nu se ducea, pe două cărări, să se culce.

Povestirile lui aveau darul să însăjume lumea mai mult decât orice! Povestiri cumplite, în care era vorba numai despre spânzurăți și oameni aruncați în apă, despre furtuni pe ocean, despre secetoasele insule ale Broaștei țestoase și despre întâmplări fioroase petrecute prin meleagurile coloniilor din America spaniolă. Recunoștea singur că și-a făcut

¹ Scică (n.r.).

veacul printre cei mai păcătoși oameni pe care Dumnezeu i-a răbdat vreodată pe oceane; iar limbajul pe care-l folosea scârbea lumea noastră simplă de la țară, în aceeași măsură cu fărădelegile pe care le depăna. Tata se plângea neîncetat că bătrânul o să ne aducă la sapă de lemn și că o să-și piardă toți clienții, care – ca să nu mai fie hăituiți, tăbăciți și trimiși la culcare cu inima cât un purice – n-or să mai calce pragul cărciumii noastre; eu cred însă că în realitate prezența lui ne-a folosit. E adevărat că oamenii mureau de frică, dar tocmai asta îi atragea; era oleacă de însuflețire în pașnica lor viață de țară; ba se găsiră chiar niște flăcăi care nu se sfiau să-l admire, numindu-l un „adevărat lup de mare”, ori „bătrân marinar de apă sărată”, ori câte și mai câte, neuitând să adauge că numai astfel de oameni făceau ca Anglia să fie temută pe mări.

Dar, rămânând la noi, ne păgubea în alt chip. Săptămânilor se perindau, lunile la fel, banii care ni-i dăduse se isprăviseră de mult și tatii nu-i prea dădea mâna să-i ceară mereu alții. Când își lua vreodată inima-n dinți și-i pomenea de bani, căpitanul pufnea pe nări atât de zgomotos, de-ai fi zis că răcneste, și atunci bietul tata nu știa pe unde să iasă mai repede. Îl vedeam apoi frângându-și mâinile de dezna-dejde după o astfel de discuție și sunt sigur că sâcâiala și groaza în care trăia i-au grăbit timpuriul și nefericitul sfârșit.

Cât a stat la noi, căpitanul nu și-a schimbat niciodată straiele, afară doar de ciorapi, câteva perechi cumpărate de la un boccegiu. I se stricase un colț al tricornului și, cu toate că ruptura îl stânjenea când bătea vântul, a lăsat-o să-i atârne peste frunte. Mi-aduc aminte în ce hal îi era haina, pe care și-o cărpea singur în odaia lui de sus, și căreia ajunsese, în cele din urmă, să-i pună petic lângă petic. Nu primea scrisori și nici nu trimitea, iar cu vecinii de masă nu stătea de vorbă decât atunci când era amețit de băutură. În ce privește cufărul, nimeni nu l-a văzut vreodată deschis.

Dar într-un rând, puțin înainte de obștescul sfârșit al tatii, căpitanul și-a găsit nașul. Bietul tata era pe atunci măcinat rău de boala care i-a scurtat zilele. Doctorul Livesey venise într-o după-amiază să-și vadă bolnavul și, după o gustare pe care i-a servit-o mama, a intrat să-și fumeze pipă în sală, așteptând să i se aducă din cătun calul – căci în vremea acea noi nu aveam grajd. Mă țineam după el, și-mi amintesc și acum deosebirea izbitoare dintre doctorul atât de distins, atât de îngrijit – pudra perucii albă ca neaua, ochii negri, sclipitori, purtarea aleasă – și ceilalți oameni neciopliți, clienții obișnuiți ai tatii. Dar mai cu seamă acum, mă izbea nepotrivirea dintre el și sperietoarea asta de pirat jegos, cu ochii urduroși, care stătea prăvălit cu brațele pe masă, umflat de rom. Deodată, căpitanul a început să răcnească veșnicul lui cântec:

„Cinșpe înși pe lada lui,

Io-ho-ho !

Lada căpitanului,

Io-ho-ho !

Beti, căci căpitanu-i mort,

Io-ho-ho !

Și vă duce dracu-n port,

Io-ho-ho !”

La început îmi tot închipuiam că „lada căpitanului mort” era chiar lada barosană de sus, din odaia din față, pe care mereu o întovărășeam, în visurile mele urâte, cu marinul fără un picior. Dar începusem să mă obișnuiesc cu cântecul și acum nu-l mai luam în seamă; era nou numai pentru doctorul Livesey și am observat că nu i-a plăcut deloc, pentru că s-a oprit o clipă supărat, înainte de a-și continua discuția cu bătrânul grădinăr Taylor, despre un leac nou contra reumatismelor de care suferea. Între timp, căpitanul, înfierbântându-se câte puțin de propriul său cântec, începu să dea cu pumnul în masă, cu un înțeles pe care-l știam cu toții: să tacem. Glasurile amuțiră ca prin farmec, afară de acela al

doctorului, care continua să vorbească, limpede și prietenos, cu obișnuita lui sfătușenie, trăgând cu vioiciune câte un fum din pipă, la fiecare două cuvinte. Căpitanul îl întui din ochi, izbi din nou cu pumnul în masă și după ce îl mai înfruntă cu privirea trase o înjurătură urâtă, strigând:

- Liniște acolo, între punți...
- Mie îmi vorbești, domnule? întrebă doctorul.

Și cum bădăranul răspunse, repetând înjurătura, că da, doctorul reluă:

— N-am decât un lucru să-ți spun, domnule. Dacă ai să continui să bei atâta rom, lumea o să scape curând de un netrebnic.

Pe căpitan îl apucă o furie turbată. Sări de pe scaun, scoase un cuțit marinăresc, îl deschise ca pe un briceag și – cumpănindu-l aşa deschis în palmă – îl amenință pe doctor că-l întuiște de perete.

Doctorul nici nu tresări măcar. Privindu-l peste umăr, îi vorbi mai departe, pe același ton, poate un pic mai ridicat, ca să audă toți cei de față, însă liniștit și răspicat:

— Dacă nu-ți bagi îndată cuțitul în buzunar, pe cinstea mea că la prima sesiune a jurațiilor ai să fii spânzurat!

Se măsurără din ochi; în cele din urmă, căpitanul se dădu bătut; își vîrni la loc cuțitul în buzunar și se așeză mărâind ca un câine bătut.

— Și acum, domnule – continuă doctorul – acum, când știu câte parale faci, să fii sigur că atâta timp cât ai să te mai află în district, zi și noapte o să am privirea ațintită asupra dumitale. Eu nu sunt numai doctor, sunt și magistrat; și dacă se va întâmpla să aud cea mai mică plângere, chiar dacă va fi vorba numai de o mojicie ca aceea de adineauri, am să iau măsuri să fii înhățat și izgonit de-aici. Ține minte ce ți-am spus. Puțin timp după aceea fu adus calul, și doctorul Livesey plecă; în seara aceea, și în multe seri care urmară, căpitanul a stat liniștit.

Capitolul 2

„CÂINE NEGRU” APARE ȘI DISPARÈ

Puțin după aceea s-a petrecut prima din sirul acela de întâmplări misterioase, care ne-au descotorosit în sfârșit de căpitan, nu însă, după cum veți vedea, și de alte belele în legătură cu el. Bântuise o iarnă amarnic de friguroasă și de lungă, cu geruri aspre și vânturi haine; chiar de la începutul ei am simțit că bietul tata nu va mai apuca primăvara. Se stingea văzând cu ochii, iar mama și cu mine, împovărați până peste cap de grijile hanului, nu mai găseam răgaz să vedem ce-i cu locatarul nostru nesuferit.

Era într-o dimineață de ianuarie, devreme de tot, o dimineață cu ger înțepător. Chiciura acoperea golful, valurile parcă lingea ușurel pietrele de pe țarm, soarele abia răsărit nu poleia decât crestele colnicelor și strălucea pe fața mării până hăt-departe. Căpitanul, care se trezise mai devreme ca de obicei, coborâse la țarm cu un tesac¹ ce se legăna sub poalele largi ale vechii sale haine sinilii, cu luneta de alamă subsuoară și tricornul dat pe ceafă. Îi văd și acum aburul răsuflării plutind în urmă-i, pe când zorea cu pași zdraveni; iar până să cotească după stâncă mare, îl auzeam bombănind mânos foc de parcă continua să se certe în gând cu doctorul Livesey.

Pe scurt, mama se afla sus, la căpătâiul tatii, eu pregăteam tocmai gustarea pentru căpitanul care trebuia să se înapoieze, când deodată ușa se deschise și un om pe

¹Sabie scurtă și lată (n.r.)

care nu-l mai văzusem niciodată intră în sală. Era tras la față și gălbejit, și lipseau două degete la mâna stângă și, cu toate că tesacul îi atârna de șold, nu prea avea înfățișarea bătăioasă. Mă obișnuisem să fiu cu ochii în șapte după mari-narii cu un picior sau chiar cu două și mărturisesc că noul venit mă punea în încurcătură. Nu aducea nici pe departe a matelot, și cu toate acestea parcă ieșea un miros de mare din făptura lui.

L-am întrebat cu ce-aș putea să-l servesc. Mi-a răspuns că ar vrea un rom, dar tocmai când mă pregăteam să i-l aduc, el se așeză pe marginea unei mese și-mi făcu semn să mă apropii. Am rămas locului cu șerbetul în mână.

— Fă-te-ncoa', băiețăș — mă îmbie el. Vino mai aproape. Făcui un pas înainte. Asta-i prânzul camaradului meu Bill? mă întrebă el, făcându-mi cu ochiul.

I-am răspuns că nu-l cunosc pe camaradul său Bill și că masa era pregătită pentru cineva care era găzduit la noi și căruia îi spuneam căpitanul.

— All right — urmă el. Dacă prietenul meu Bill vrea să i se spună căpitanul, mă rog, treaba lui. Dar o tăietură pe obraz are, nu-i aşa? Si niște apucături rele de tot, mai ales după ce a tras la măsea. Să zicem că omul tău, căpitanul, are o tăietură pe obraz, și să mai zicem, dacă-mi îngădui, că acest obraz e cel drept. Ei, vezi? și acum să te întreb încă o dată: camaradul meu Bill este acasă?

I-am răspuns că ieșise să se plimbe.

— Pe unde-a luat-o, piciule? Pe unde s-a dus?

După ce i-am arătat cu mâna spre stânci, spunându-i că domnul căpitan nu va zăbovi mult și după ce i-am mai răspuns la alte câteva întrebări, el zise:

— Ah! Ce o să se mai bucure prietenul meu Bill! Ca de o băutură o să se bucure!

Dar rostind aceste vorbe, fața lui crispată numai placere nu arăta și aveam motive să cuget că dacă străinul

credea cu adevărat ceea ce spuse, apoi, fără doar și poate, se amăgea! M-am gândit însă că toate acestea nu mă privește pe mine; și, la drept vorbind, chiar dacă ar fi fost alt-minteri, ce puteam face? Străinul se proțăpise lângă ușă, de unde păndeau cotitura drumului, cum păndește o pisică șoarecele. La un moment dat am ieșit afară, dar el m-a chemat înapoi; și cum eu n-am venit chiar atât de repede pe cât ar fi vrut el, am văzut o cumplită schimbare pe chipul lui palid; îmi porunci să intru în casă și trânti o înjurătură atât de groaznică, încât mă străbătu un fior. M-am întors numaidecât și el se purtă ca la început cu mine, jumătate alintător, jumătate glumet; bătându-mă pe umăr îmi spuse că sunt un băiat bun și pe placul lui.

— Am și eu un băiat care-ți seamănă ca două picături de apă; e bucuria inimii mele. Ia aminte însă, lucrul cel mai de preț la un copil e ascultarea. Auzi, piciule? Ascultarea. Dacă fi pe o corabie cu Bill, n-ai aștepta să îți se spună de două ori un lucru. El n-ar îngădui una ca asta și nimeni din acei care au navigat cu el. Hei, dar uite-l și pe prietenul meu Bill. Umblă cu ocheanul la subsoară, bată-l norocul! Hai să intrăm amândoi în sală, piciule, și să ne ascundem după ușă, ca să-i facem lui Bill o mică surpriză, bată-l norocul să-l bată!

Spunând acestea, străinul mă trase în sală, mă împinse într-un colț, îndărătul ușii, în aşa fel încât canatul ei să ne ascundă pe amândoi când s-o deschide. Vă puteți închipui că nu mă mai simțeam deloc bine și că eram foarte neliniștit. Ceea ce mă speria și mai rău era că străinul nu părea a fi nici el în apele sale, căci trase puțin sabia de mână, făcând să joace lama în teacă, și cât a durat așteptarea el tot înghițea în sec, de parcă ar fi avut, vorba ceea, un nod în gâtlej.

În sfârșit, căpitanul sosi, trânti cu zgromot ușa îndărătul său, fără să privească nici în stânga, nici în dreapta și se duse întins spre masă, unde-l aștepta gustarea.